

Epoci ale acțiunii lui Dumnezeu și apusul lor

„Teoria decăderii” sau învățatură biblică?

Introducere

Dacă vrem să avem o înțelegere sănătoasă a Bibliei, trebuie să diferențiem anumite epoci din Biblie, în care Dumnezeu a acționat într-un anumit fel cu oamenii. Deja Augustin a remarcat:

Diferențiază epocile, și atunci cărțile Bibliei sunt în armonie! (*Grundzüge biblischer Offenbarungen*, CVD, 1991, pag. 47 – tradus.)

Asemănător scrie și comentatorul biblic L.S. Chafer:

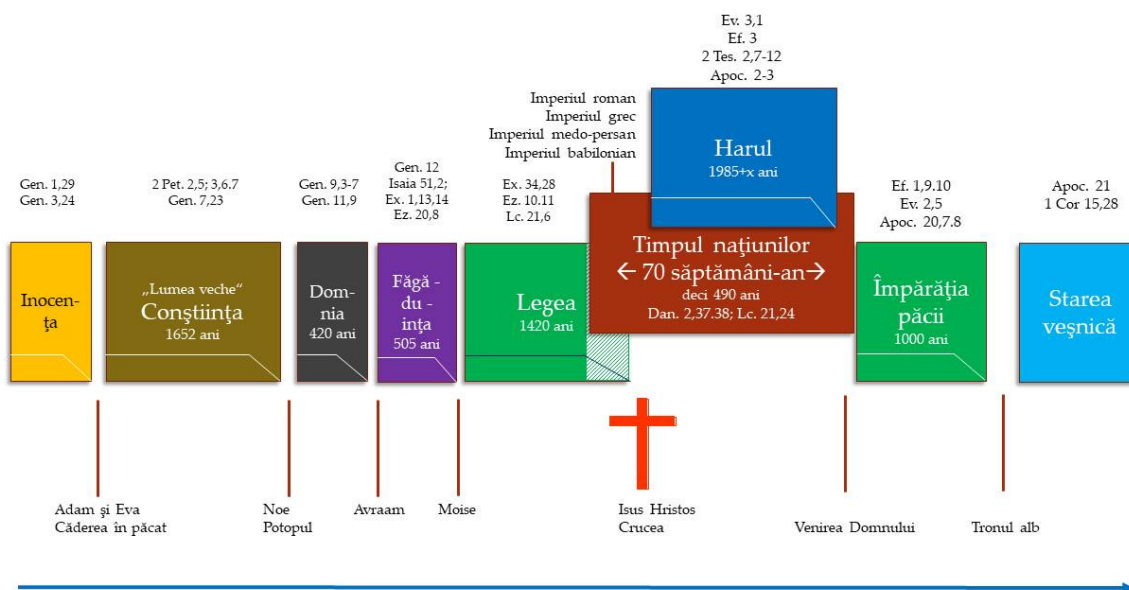
Probabil cunoașterea faptului că în Scriptură există diferite perioade ale mântuirii, aruncă mai multă lumină asupra întregului mesaj al Bibliei decât orice alt aspect al studiului biblic. Deseori prima înțelegere clară a perioadelor mântuirii și a planurilor lui Dumnezeu revelate în ele este începutul cunoașterii utile a Bibliei și a creșterii intereselor personale pentru Biblie. (*Grundlagen biblischer Lehre*, CVD, 1994, pag. 131 – tradus.)

Nimeni, care citește sincer Cuvântul lui Dumnezeu, nu poate trece cu vederea faptul că Dumnezeu a acționat în diferite epoci în mod diferit cu oamenii. Aceasta nu are nimic a face cu căile diferite spre mântuire. Drept urmare nu agreăm noțiunea „epoci ale mântuirii”.

Se pune atunci desigur întrebarea: Ce reguli, orânduiele și principii dă Dumnezeu pentru o anumită epocă? Ce îndrumări sunt valabile pentru noi creștinii? Ce învățăm noi din îndrumările, care nu sunt direct valabile pentru noi creștinii? Nu toate au fost *scrise creștinilor*, însă creștinul poate învăța ceva *din toate* (2 Timotei 3.16,17; Romani 15.4; 1 Corinteni 10.6,11). Dacă la citirea Bibliei ținem seama de această regulă simplă, am câștigat deja mult. **Prima întrebare la citirea Bibliei trebuie să fie: Cui se adresează acest text biblic? După aceea putem pune întrebarea: Ce îmi spune mie textul despre Dumnezeu și despre Domnul Isus? Și abia după aceea să întrebăm: Ce are să-mi spună mie acest text?**

Cine studiază atent epocile va constata, că fiecare din aceste epoci se încheie cu decădere, sau chiar mai grav, ea este chiar de la început caracterizată prin eșec.

Aici prezentăm o privire de ansamblu asupra epocilor acțiunii lui Dumnezeu cu omul:

Epoca inocenței

În prima epocă (probabil cea mai scurtă) a istoriei omenirii Dumnezeu a dat primei perechi de oameni numai o singură regulă de viață:

Geneza 2.17: Din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci.

Însă Eva s-a lăsat înșelată și a dat și soțului ei din fructul interzis. Prima epocă se încheie cu eșecul omului, care a fost întocmit foarte bine de mâna lui Dumnezeu. Omul a trebuit să părăsească grădina Eden, și a început o epocă nouă.

Epoca conștiinței

Această epocă este marcată de absența vreunei reguli din partea lui Dumnezeu. După părăsirea grădinii Eden omul trebuia să poarte povara de a discerne între bine și rău, având conștiința pe care a primit-o după căderea în păcat:

Geneza 3.22: Omul a ajuns ca unul din Noi, să cunoască binele și răul.

O apropiere de Dumnezeu, care umbla în grădină în răcoarea zilei, devenise acum imposibilă. Cu toate că Dumnezeu a căutat contactul cu Adam și după căderea în păcat, apropierea de care a avut parte în zilele anterioare nu mai era. Omul a trebuit să învețe în această epocă nouă, „că Dumnezeu l-a făcut pe om drept; dar ei au căutat tot felul de născociri” (Eclesiastul 7.29). Această epocă s-a terminat cu cea mai mare decădere. Dumnezeu a ajuns chiar să-I pară rău că a făcut pe om, da, „S-a mâhnit în inima Sa” (Geneza 6.6). Această epocă, în care *conștiința* era singurul etalon pentru bine și rău, s-a terminat prin potop. Numai Noe și familia lui au găsit har în ochii lui Dumnezeu.

Epoca domniei

„Lumea *veche*”, așa cum o va numi mai târziu Petru (2 Petru 2.5; 3.6), nu a fost cruțată și a pierit. Lumea nouă, în care a intrat Noe, atunci când a ieșit din corabie, Petru o numește „cerurile și pământul *de acum*” (2 Petru 3.7). Apostolul vestește în același loc, că și această lume nouă va pieri cândva prin foc. Chiar dacă mulți nu vor să accepte: lumea aceasta nu are un viitor mare.

Noe și familia lui au populat lumea nouă, și Dumnezeu le-a dat două reguli pentru viață. În epoca inocenței și în epoca conștiinței omului i-a fost dată ca hrană numai ierburile care fac sămânță și pomii în care este rod cu sămânță (Geneza 1.29). După potop Dumnezeu a încredințat domnia lui Noe. Dumnezeu a dat în mod explicit ca hrană omului și toate animale vii, în măsura în care nu mai aveau sânge. În afară de aceasta Dumnezeu a dat lui Noe „sabia” (compară cu Romani 13.4): oricine va vărsa sânge de om, sângele acestuia trebuia de asemenea să fie vărsat (Geneza 9.3-6). Pedepsa cu moartea a fost introdusă în cazul unui omor. Când Cain l-a lovit de moarte pe fratele lui Abel, Cain nicidecum *nu* trebuia ucis! Deci Dumnezeu i-a încredințat lui Noe domnia.

Geneza 9.3,6: Tot ce se mișcă și trăiește vă va fi de mâncare; vi le-am dat pe toate ca și iarba verde. ... Dacă cineva varsă sângele omului, și sângele lui să fie vărsat de om.

Chiar de la începutul epocii Noe a eșuat, prin aceea că el nu s-a putut stăpâni pe sine însuși. El s-a îmbătat, și fiul lui, Ham, a văzut goliciunea tatălui său. Fiul lui Ham (Canaan) a fost blestemat din cauza aceasta. Răul pătrunsese deja în această lume nouă. Sfârșitul acestei epoci îl găsim în istoria construirii turnului Babel, când omul în înălțarea lui de sine voia să construiască un turn până la cer. Dumnezeu a făcut judecata prin încurcarea limbilor (Geneza 11.9). Această epocă se termină în cea mai adâncă idolatrie. Chiar și despre tatăl lui Avraam se spune în Iosua 24.2: „Părinții voștri, Terah, tatăl lui Avraam și tatăl lui Nabor, au locuit în vechime dincolo de râu și *au slujit altor dumnezei*.” Cu toate acestea Dumnezeu nu a vrut să lase lumea pe seama ei însăși.

Epoca făgăduinței

În Avraam Dumnezeu a găsit pe unul cu care El voia să meargă un drum nou al făgăduinței. În Isaia 51.2 citim:

Isaia 51.2: Priviți la Avraam, tatăl vostru, și la Sara, care v-a născut. Pentru că Eu l-am chemat când era singur [sau: numai pe el l-am chemat] și l-am binecuvântat și l-am înmulțit.

Avraam trebuia să devină acum fondatorul unui popor nou, spre care Dumnezeu Își va îndrepta privirea. Dar chiar și la începuturile acestei epoci noi Avraam a eșuat sub diverse forme. El prezintă pe Sara, soția lui, ca soră a lui. În loc să aibă loc ceea ce a fost vestit la

chemarea lui Avraam (Geneza 12.1-3), încrederea în Dumnezeu, Avraam nu și-a căutat refugiul la Dumnezeu, ci în cele din urmă la Sara (Geneza 12.13) printr-o minciună rostită în situație de nevoie. În loc ca națiunea să fie binecuvântată prin Avraam, așa cum era făgăduit, ea a fost lovită cu plagă (Geneza 12.7). Și cu toate acestea viața lui Avraam este un exemplu măreț al încrederii și apropierii de Dumnezeu. Nu degeaba el este numit „prietenul lui Dumnezeu” (Isaia 41.8).

Cu regret și această epocă, care este caracterizată prin făgăduința dată lui Avraam, care urma să treacă la urmașii lui, este caracterizată prin decădere și slăbiciune. Și această epocă se scufundă în idolatrie, așa că Dumnezeu trebuie să intervină din nou (Ezechiel 20.8; Exodul 3.7-15) și trebuie să aducă judecata prin egipteni asupra poporului de sclavi slab. Așa se spune în Exodul 1.13,14: „Și egiptenii i-au înrobit pe fiii lui Israel cu asprime. Și le-au amărât viața prin muncă grea.”

Epoca Legii

Dumnezeu intervine din nou, pregătește un vas, ca să elibereze pe acest popor de sclavi din Egipt, și aceasta nu pe baza faptelor lor, ci numai pe baza harului curat și a dragostei.

Deuteronomul 7.7,8: Nu pentru că ați fi mai mulți decât popoarele S-a alipit Domnul de voi și v-a ales, pentru că voi sunteți cel mai mic dintre toate popoarele; ci pentru că Domnul v-a iubit și pentru că El ține jurământul pe care l-a jurat părinților voștri, de aceea v-a scos Domnul cu mână tare și v-a răscumpărat din casa robiei, din mâna lui Faraon, împăratul Egiptului.

Moise trebuia să devină unealta în mâna lui Dumnezeu, ca să elibereze acest popor de sclavi chinuit. Prin mielul pascal și minunea impresionantă de la Marea Roșie poporul nu numai a fost salvat ci și eliberat de vrăjmașii lui. Dumnezeu a dat poporului Legea și cele zece porunci la Sinai. Cu toate că făgăduința dată lui Avraam nu a fost anulată, timpul acesta nou a fost caracterizat prin Legea de pe Sinai. Viața întreagă și serviciul divin a fost reglementat prin Lege. Și prescripțiile referitoare la mâncăruri s-au schimbat masiv, și a fost extins domeniul pentru care era prevăzută pedeapsa cu moartea: acum era pedeapsa cu moartea nu numai în cazul crimei (Leviticul 10; 24; Deuteronomul 13; 17; 21; 22).

Și în această epocă a devenit repede clar, că omul nu este de îmbunătățit. Legea, care a fost dată pentru a avea viața, va servi să scoată tot mai mult și mai clar în evidență păcătoșenia omului (compară cu Romani 7). Omul a eșuat și în această epocă chiar de la început, la fel cum a eșuat și în celelalte: tocmai fusese dată Legea, și omul a păcătuit deja cu vițelul de aur împotriva primei porunci. Într-adevăr Dumnezeu a mers mai departe pe drumul Său cu acest popor și mai întâi a domnit fără să fie văzut și după aceea a domnit prin judecători, preoți, împărați și profeți. Însă toate aceste etape au arătat repede decăderea.

După ce poporul Israel s-a despărțit în împărăția de nord și în împărăția de sud (cele zece seminții și cele două seminții), împărăția de nord a fost dusă în captivitatea asiriană în jurul

anului 722 înainte de Hristos și împărăția de sud a fost dusă în captivitatea babiloniană în anul 586 înainte de Hristos. Pe deasupra, în anul 70 după Hristos a venit judecata asupra capitalei lui Israel, când Templul a fost distrus și în felul acesta serviciul divin a devenit imposibil de practicat. Poporul Israel a fost împrăștiat în toate direcțiile. Această stare este și astăzi, cu toate că mulți iudei s-au întors deja în țara lor. Într-adevăr, începând cu anul 1948 există statul Israel, însă serviciul divin iudaic în Ierusalim este până astăzi imposibil de practicat.

Epoca harului

Odată cu lepădarea Domnului Isus ca Împărat al lui Israel a început iarăși o epocă nouă. Într-adevăr, Dumnezeu n-a uitat planul Său cu Israel și legământul Său cu Avraam, dar înainte ca acest plan să poată fi realizat (compară cu Luca 1.70), Dumnezeu a intercalat timpul harului. În epistola către Efeseni apostolul Pavel scrie că lui i-a fost încredințată „administrarea [sau epoca] harului lui Dumnezeu”.

Efeseni 3.2: ... dacă, în adevăr, ați auzit de administrarea harului lui Dumnezeu care mi-a fost dată pentru voi: ...

De aceea pe drept putem numi epoca actuală timp de har.

În cadrul acestui timp de har este vorba de o taină, „care în alte generații n-a fost făcută cunoscut fiilor oamenilor” (Efeseni 3.5) – o taină, care era adânc ascunsă în inima lui Dumnezeu și care acum a fost făcută cunoscut prin apostolul Pavel (Efeseni 3.2-12). Dacă epocile anterioare erau caracterizate de făgăduințe, speranțe și binecuvântări pământești, această epocă trebuia să fie caracterizată printr-o chemare cerească, binecuvântări cerești și speranțe cerești (Evrei 3.1; Efeseni 1.3; Coloseni 1.5; 1 Petru 1.4).

Însă ceea ce am găsit în epocile de odinioară, vedem și aici: decăderea timpurie. Astfel apostolul Pavel a trebuit să spună scurt înainte de plecarea lui din Efes: „Știi că după plecarea mea se vor strecura între voi lupi răpitori, care nu vor cruța turma” (Faptele apostolilor 20.29). La sfârșitul vieții sale a trebuit să-i scrie tânărului Timotei: „Știi că toți care sunt în Asia m-au părăsit” (2 Timotei 1.15). Nu că toți cei din Asia ar fi căzut de la credință; nu, mulți au respins învățătura lui Pavel – și anume drumul creștinului cu orientare cerească consecventă. Drumul acesta era prea strâmt pentru mulți creștini. Și astăzi sunt mulți creștini care nu înțeleg că aceasta înseamnă nu numai că drumul nostru se termină în cer, ci și că noi suntem deja acum cetățeni ai cerului și avem misiunea să trăim pe pământ ca cetățeni ai cerului.

Decăderea creștinătății de la început se recunoaște în mod deosebit printr-o comparație a primei epistole către Timotei cu epistola a doua. În prima epistolă apostolul îi scrie lui Timotei că erau *unii*, care au respins drumul unui creștin cersesc. În epistola a doua apostolul descrie decăderea care s-a exprimat și prin aceea, că *toți* cei care erau în Asia l-au părăsit. Erau acolo puțini (de exemplu Onisifor; 2 Timotei 1.15,16) care țineau cu tărie la Pavel (și la învățătura lui); mulțimea însă s-a îndepărtat de el. Apostolul Pavel arată tânărului Timotei drumul pe care el putea merge în timpurile acelea de decădere.

Deci decăderea juca deja un rol în timpurile de început ale creștinătății, și la sfârșit ea va sfârși în marea decădere (2 Tesaloniceni 2.3). Dacă interpretăm scrisorile deschise din Apocalipsa din punct de vedere al istoriei Bisericii, vedem și aici: ele încep cu biserica din Efes și cu părăsirea „dragostei dintâi”, deci într-un timp când scurt înainte s-a arătat energia dragostei dintâi (compară cu epistola către Efeseni). În cele din urmă decăderea crește până la Laodiceea și până la vărsarea Adunării din gura Domnului. Nu, noi nu ne putem aștepta la o înnoire măreață a Bisericii (Adunării), chiar dacă Dumnezeu în harul Său poate dăruia mereu treziri spirituale, în mod deosebit în țări care până acum au stat în cel mai mare întuneric. Însă chiar și în aceste țări nu putem observa că natura cerească propriu-zisă a creștinului și legat de aceasta poziția distinsă și starea Bisericii înaintea lui Dumnezeu sunt cunoscute cu adevărat în plinătatea lor de către mulțimea creștinilor.

Epoca Împărăției păcii

Epoca harului lui Dumnezeu, această intercalare în căile lui Dumnezeu cu oamenii, sfârșește cu răpirea credincioșilor (1 Tesaloniceni 4.13-18). După un timp de necaz pentru Israel (Ieremia 30.7) și al încercării, care va trebui să vină peste întreg pământul (Matei 24.1-31; Apocalipsa 3.10), Domnul Isus va reveni în putere și glorie și va instaura *Împărăția păcii* a Sa.

Apocalipsa 20.1,2,3: Și am văzut un înger ... Și l-a apucat pe balaur, șarpele cel vechi ... și l-a aruncat în Adânc, și a închis și a pecetluit deasupra lui, ca să nu mai amăgească națiunile, până când se vor împlini cei o mie de ani.

Atunci se vor împlini toate promisiunile profeților Vechiului Testament, care nu s-au împlinit încă (Ieremia 31.31-34; Isaia 2.2-4; 32; și multe altele). „Pentru că darurile de har și chemarea lui Dumnezeu sunt fără părere de rău” (Romani 11.29).

Toate epocile din istoria omenirii s-au sfârșit în eșec. Cu regret și această epocă nu face excepție. Ea se încheie chiar cu o revoltă mare a lui satan. După ce satan a fost legat pentru o mie de ani (Apocalipsa 20.1-3), la sfârșitul ei el va fi lăsat liber pentru scurt timp, ca să câștige iarăși o mare ceată de oameni pentru sine și pentru planurile lui. În final Dumnezeu va face judecata definitivă asupra lui satan și asupra adepților lui (Apocalipsa 20.7-15).

După aceea va veni timpul minunat, când Dumnezeu va crea un cer nou și un pământ nou. Păcatul va fi înlăturat din univers. Baza pentru aceasta a pus-o Domnul Isus pe Golgota, când El a suferit ca Miel al lui Dumnezeu (Ioan 1.29). Efectele depline ale acestei lucrări mărețe vor deveni vizibile în toată veșnicia, când Dumnezeu va fi totul și în toate (1 Corinteni 15.28). Adunarea (Biserica) - mireasa Mielului – va fi în casa Tatălui pentru toată veșnicia (Ioan 14.1-3) și va fi numită „Cortul lui Dumnezeu cu oamenii” (Apocalipsa 21.3). Atunci planul veșnic al lui Dumnezeu se va împlini. Ar trebui să ne facă nespuse de bucuroși și fericiți aceste evenimente mărețe, în întâmpinarea cărora mergem.

Gânduri de încheiere

Dumnezeu a avut în fiecare epocă un drum pentru oameni; El nu a permis niciodată să se rupă firul și la împlinirea timpurilor, după ce omul în răutatea lui a răstignit în chip rușinos pe Fiul lui Dumnezeu, a realizat un plan măreț: „nemărginita bogăție a harului Său, în bunătate față de noi” (Efeseni 2.7). Noi avem voie să avem parte astăzi de acest plan, și în final el va fi spre lauda slavei lui Dumnezeu (Efeseni 1.1-13). Fiecare epocă a fost caracterizată prin decădere și eșec, nicio epocă nu a fost restabilă, ci a fost înlocuită de o altă epocă nouă.

Pentru noi creștinii aceasta înseamnă: noi nu putem restabili stările de început ale creștinătății tinere, însă noi avem voie să căutăm să vedem care principii pot fi transpuse în practică și astăzi în timpurile de decădere. Unitatea vizibilă a credincioșilor creștini a dispărut prin nenumăratele despărțiri. Nici o adunare (biserica), privită din punct de vedere local, nu poate spune: noi suntem Adunarea (Biserica) lui Dumnezeu din localitatea X. – Primii creștini au acționat în mare armonie și în părtășie cu adunări ale lui Dumnezeu din alte localități (Faptele apostolilor 15). Aceasta nu se mai poate practica astăzi (nici prin alianță sau prin mișcarea ecumenică). Unitatea vizibilă și părtășia practică a tuturor creștinilor a dispărut pentru totdeauna și nici nu poate fi restabilă.¹ Nici un credincios creștin sincer nu se va îndoii de aceasta.

Cu toate acestea ne-au rămas multe lucruri: într-adevăr, în Vechiul Testament gloria lui Dumnezeu a părăsit Templul, și cu toate acestea Dumnezeu a putut spune credincioșilor din timpul profetului Hagai: „Cuvântul prin care am făcut legământ cu voi când ați ieșit din Egipt și Duhul Meu rămân în mijlocul vostru; nu vă temeți!” (Hagai 2.5). Într-adevăr, gloria lui Dumnezeu nu a mai umplut Templul, dar Cuvântul lui Dumnezeu și Duhul lui Dumnezeu a fost întotdeauna în mijlocul credincioșilor.

Și noi încă ținem mereu Cuvântul lui Dumnezeu în mâinile noastre și prin puterea Duhului Sfânt Îl putem citi și studia și cu ajutorul lui Dumnezeu putem realiza ceea ce El ne arată în Cuvântul Său.

Fratele tânăr Timotei a fost pregătit de bătrânul apostol Pavel pentru timpul acesta. El trebuia să țină cu tărie învățătura lui Pavel ca un administrator fidel și s-o vestească (2 Timotei 2; 3). El trebuia să se depărteze de nedreptate și cu hotărâre de credincioșii care distrug credința unora (2 Timotei 2.18-22). Apostolul l-a încurajat ca el să caute mereu pe această cale pe cei care gândesc la fel: „... urmărește dreptatea, credința, dragostea, pacea, *cu cei* care-l cheamă pe Domnul dintr-o inimă curată” (2 Timotei 2.22). Domnul nu are un alt drum pentru noi!

¹ Și cu toate acestea la frângerea pâinii putem vedea într-o pâine unitatea, și noi ar trebui să acționăm și astăzi conform principiului, că Adunarea este una singură, așa că noi nu practicăm independența.